

სრულიად
სამართვალის
რუსთაველის
საზოგადოების
გულრიფვის
რაიონული
განყოფილება

სამართვალის

№ 1. 1989 წ. ნოემბერი.

ეს გაზეთი, მკითხველთა ჩვენი დიდი ხნის ნასათუთარი იმედია „სამართვალის“ ვუწოდებთ და დიდ მისიას ვაკისრებთ მას ყოველი სიტყვა მისი იქნება „ჭეშმარიტება და წრფელობა“.

ჩვენი „სამართვალის“ ხარისხმა უნდა შეუერთდეს იმ მოგუგუნე დედოფარისას, ასე ძალუმაღ რომ რეკს საქართველოში.

ხმაძლიერმა მოყვარე უნდა გავვიღვიძოთ და მტერს შიშის ხარი დასცეს.

და მაშინ ჩავთვლით, რომ ტყუილად არ დავმწვრთლვართ, რომ ჩვენი „სამართვალის“ სამართვალის...

მერაბ კურდღელიას ფოტო.

ხალხს უნდა, რომ რუსთაველის საზოგადოებამ საქართველოსა და ქართველი ერის პატრონობა ითაოს. თუ რუსთაველის საზოგადოებამ ეს ვერ მოახერხა, მას დაეკარგება ყოველგვარი ავტორიტეტი ხალხის თვალში.

აპაი ბაპრაძე.

სამართვალის კვ წმ პირველ გლივანს ბ-ნ გივი გუმბარაძეს სამართვალის კვ აფხაზეთის სოლქო კოშკის პირველ გლივანს ბ-ნ ვლადიმერ ხიზბას

მიგვაჩნია, რომ საქ. კვ ცკ და საქ. სსრ მინისტრთა საბჭოს მიერ ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალის პრობლემის სამართლიანი გადაჭრის დანაშაულებრივმა გაქინაურებამ, აღნიშნულ საკითხზე სსრკ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატთა ე. წ. „კომისიის“ ცალმხრივმა და მიეკრძებულმა დასკვნამ საბჭოთაურად როლი შეასრულა ა. წ. 15-16 ივლისს აფხაზეთში დატრიალებულ სისხლიან ტრაგედიაში.

ყოველად გაუმართლებლად ვთვლით საქ. კვ აფხაზეთის საოლქო კომიტეტის ბიუროს ა. წ. 30 სექტემბრის დადგენილებას ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს სასწავლებლებში სწავლების დაწყების 15 ოქტომბრამდე გადატანის შესახებ. აღნიშნული გადაწყვეტილება, რა საბაბითაც არ უნდა იყოს ეს მიღებული, ექსტრემისტების წისქვილზე ასხამს წყალს, ახელს უწყობს დაძაბულობის ესკალაციას, რასაც შეიძლება მოჰყვეს კატასტროფული შედეგები.

ბიუროს ეს დადგენილება მიგვაჩნია უკანონოდ. იგი ეწინააღმდეგება აღნიშნულ საკითხებზე საქართველოს სსრ მთავრობის მიერ ადრე მიღებულ დადგენილებებს, გან-

ხილული უნდა იქნას, როგორც ფილიალზე უბეში შემოქმედებისა და ძალდატანების აქტი და დაუყოვნებლივ უნდა გაუქმდეს. უნივერსიტეტის პრობლემა არის პოლიტიკური და ერთაშორის ურთიერთობათა კრიზისის პირდაპირი შედეგი. მისი გონივრული გადაწყვეტა ასევე დამოკიდებული იქნება პოლიტიკური ცხოვრებისა და ერთაშორის ურთიერთობათა ნორმალიზაციაზე. ამდენად, უნაყოფოდ გვესახება აფხაზეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და თსუ-ს სოხუმის ფილიალის ნებისმიერი სახით გაერთიანების ცდები კონფლიქტის გამომწვევი მიზეზების ლიკვიდაციამდე.

ქართველი ერი ყოველთვის ესწრაფოდა და ესწრაფვის დღესაც, საქართველოს მიწაზე იქმნებოდეს და ვითარდებოდეს მეცნიერების, განათლების, კულტურის თუ სარწმუნოების ერთობლივი ქართულ-აფხაზური კერები. სწორედ რომ ქართველ მეცნიერთა დიდი ჯაფა და შრომა უდევს საფუძვლად სოხუმის ა. მ. გორაკის სახელობის პედაგოგიური ინსტიტუტის დაარსებასა და მის შემდგომ განვითარებას. აქ მოღვაწეობდნენ ცნობილი ქართველი მეცნიერები, თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის უნივერსი-

ტეტის პროფესორ-მასწავლებლები, რომლებმაც შეუქმნეს მას საუნივერსიტეტო კულტურა, აღუზარდეს კადრები და ფაქტობრივად დააყენეს საკუთარ ფეხზე.

დავიწყებთ არ უნდა მიეცეს არც იმ ქართველ საზოგადო მოღვაწეთა, მეცნიერთა, ხელოვნებისა და კულტურის მუშაკთა დამსახურება, რომლებმაც დიდი ამაგი დასდეს აფხაზური სკოლის, ხელოვნებისა და ლიტერატურის ჩასახვანვითარებას.

ერთობლივი შრომით შექმნილ ღირებულებებს აფხაზმა ექსტრემისტებმა უმძიმესი ზიანი მიაყენეს: ორი მოძმე ერის საუკუნოვანი თანაცხოვრების ხელთუქმნელი ტილო სისხლის ლაქებით დაიფარა, დაიღვრა უდანაშაულოთა სისხლი, მოხდა სამარცხინო აქცია—თავდასხმა ქართველ ხალხზე და ყოველგვარ ქართულზე.

საგანგაშოა, მაგრამ ფაქტია: ვერც 15 ივლისის ტრაგედიამდე და ვერც მის შემდგომ აფხაზეთის ასსრ ხელმძღვანელობა ვერ ფლობს პოლიტიკურ-ოპერატიულ სიტუაციას და აშკარად მოექცა აფხაზი სეპარატისტების დიქტატის ქვეშ.

(დასასრული მე-2 გვერდზე)

აფხაზეთის მოსახლეობისადმი

ჩვენ, სრულიად საქართველოს რუსთაველის საზოგადოების აფხაზეთის რეგიონული ორგანიზაციის კონფერენციის დელეგატები, შეფუთობას გამოვქვამთ იმ პროცესების გამო, რომლებმაც ამ ბოლო დროს მნიშვნელოვნად გაამწვავეს საზოგადოებრივ-პოლიტიკური სიტუაცია როგორც ავტონომიური რესპუბლიკაში, ისე საქართველოში მთლიანად. აგერ უკვე თითქმის ნახევარ წელზე მეტია, რაც სეპარატისტული ძალები აფხაზეთში, სამაჩაბლოსა და ქვემო ქართლში ეწვეიან ალვირახსნილ ანტიქართულ პროპაგანდას აფხაზურ, ოსურ და აზერბაიჯანულ მოსახლეობაში და უბიძგებენ მათ არაკანონიერ, ანტისახელმწიფოებრივი ქმედებისაკენ. თუ ქვემო ქართლში რამდენადმე მოხერხდა ექსტრემისტთა ალაგვბა, აფხაზეთსა და სამაჩაბლოში მდგომარეობა დღესაც უკიდურესად დაძაბულია. თავიანთ „სულიერ მამათა“, მათ შორის სსრკ სახალხო დეპუტატის მანდატს ამოფარებულ „ვაი-მოღვაწეთა“ „იდეურ-თეორიული პოსტულატებით“ შეიარაღებული აფსუა სეპარატისტები აღარ ეხსენებიან „აფხაზურ წერილსა“ და ლიხნის თავყრილობაზე მიღებული გადაწყვეტილების — საქართველოს სსრ-დან აფხაზეთის ასსრ-ს გასვლისა და მისთვის მოკავშირე რესპუბლიკის სტატუსის მინიჭების შესახებ საკითხის დაყენებას სსრკ უმაღლეს პარტიულ და სახელმწიფოებრივ ორგანოებში. და ამ მიზნის მისაღწევად ყოველმხრივ ცდილობენ შესაფერისი სოციალურ-პოლიტიკური ფონის შექმნას აფხაზეთში. იბრძვიან რა შოვინისტური ლოზუნგს „აფხაზეთი—აფხაზეთისთვის“ რელიგიაციისათვის, ისინი დაუფარავად ვაე მოდიან ყოველგვარი ქართულის წინააღმდეგ, ხევე როგორც წინათ, ახლაც ამ ანტიქართული მოძრაობის უკან დგანან იმპერიული ძალები, რომლებიც ცდილობენ ზურგში ლახვარი ჩასცენ აღმავლობის გზაზე დამდგარ ეროვნულ მოძრაობას საქართველოში.

იმის ნაცვლად, რომ გაატარონ გადამწყვეტი ღონისძიებები, საქართველოს სსრ და აფხაზეთის ასსრ პარტიული და საბჭოთა ორგანოები კმაყოფილებიან შედაპირული ხასიათის საკადრო გადაადგილებებით, ვერ იქნა და ვერ მიეცა პოლიტიკური შეფასება აფხაზეთში ამ უკანასკნელ ხანს მომხდარ მოვლენებს: დანაშაულებრივად ქიანდებდა ა. წ. 1 აპრილს ბზიფსა და ახალ ათონში ჩადენილი ვანდალური აქტის ორგანიზატორთა და შემსრულებელთა გამოვლენა და კანონიერი დასჯა; აფსუა სეპარატისტთა მფარველები, როგორც აქ, ისე სხვაგანაც, ყოველმხრივ ცდილობენ ჩიხში მოაქციონ ძიება 15-16 ივლისის ტრაგედიის ირგვლივ, რისი გამოხატულებაცაა სსრკ გენერალური პროკურატორის სუბარგვის ყოველდღიური რეგისტრაციები და გაუმართლებელი ბრძანება 15-16 ივლისის ამბებზე ძიების დროებით შეწყვეტის შესახებ, რომელიც პარტიის აფხაზეთის საოლქო კომიტეტმა, არც მეტი, არც ნაკლები, აფსუა სეპარატისტთა ერთერთი მოთხოვნის დაკმაყოფილებად გამოაცხადა.

კატეგორიულად მოვითხოვთ, ერთხელ და სამუდამოდ შეწყდეს დამნაშავეთათვის ხელის გადაფარების მანკიერი პოლიტიკა, ვისგანაც არ უნდა მოდიოდეს ეს პარტიის აფხაზეთის საოლქო კომიტეტმა უმჯობესია იზრუნოს მის მიერვე ჯერ კიდევ პარილის დასაწყისში გამოტანილი დადგენილების შესრულებაზე, რომელიც დღემდე ფარატინა ქალაქადაა გადაქცეული—შესაბამისი პარტიული შეფასება მისცეს ლიხნის თავყრილობის მოთავეებს, აფხაზური სახალხო ფორუმის „აიდგლარას“ შეხვედრებს, რომლებიც, ლენინიზმის დროშას ამოფარებულნი, ალვიებენ ანტიქართულ ფსიქოზს და აფხაზეთი ეროვნებათაშორის კონფლიქტების არენად გადააქციეს. მიგვაჩნია, თუ ხელისუფლება არ გაატარებს ქმედით ღონისძიებებს ანტიქართული პროპაგანდის შესაჩერებლად, პოლიტიკური სიტუაცია რეგიონში და მთლიანად საქართველოში შეიძლება კიდევ უფრო დაიძაბოს და მიგვიყვანოს გაუთვალისწინებელ შედეგებამდე.

ამიტომ, მოვუწოდებთ ყველას, ვისთვისაც ძვირფასია საქართველოს ხელოვნდელი დღე, ვისაც საქართველო თავის სამშობლოდ მიაჩნია, განუჩრქველად ეროვნებისა, მხარში ამოუდგეს ქართველ ხალხს თავისუფალი, დამოუკიდებელი ქართული სახელმწიფოს შექმნისათვის ბრძოლაში და საკადრისი პასუხი გასცეს ყველა ჯურის სეპარატისტსა და ექსტრემისტს.

გაუმარჯოს პრტიანს, თავისუფალ, დამოუკიდებელ სამართვალის!

სრულიად საქართველოს რუსთაველის საზოგადოების აფხაზეთის რეგიონული ორგანიზაციის კონფერენციის მონაწილენი.

1989 წლის 1 ოქტომბერი.

ყოველ აღამიანს აქვს უფლება მრწამის თავისუფლების და მისი თავისუფლად გამოთქმისა. ეს უფლება გორცავე აღამიანის თავისუფლებას დამოუკიდებლად მისდროს თავის მრწამსს და პიროს, მიიღოს და გაავრცელოს იფორმაცია და იღაევი ნაბისიიერი სახელწიფო საფვრებისაგან დამოუკიდებლად.

აღამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია, მუხლი 19.

„საბრალდებო დანაშაულებანი“: «...Вскоре после своего назначения на должность проректора тов. Гварамия А. А. стал увлекаться крикливо-выпячиванием и преувеличиванием одних лишь недостатков и упущений в карьеристических целях, умалчивая при этом о положительной работе, проводимой в университете, выдвигать необдуманные и необоснованные требования в решении кадровых вопросов, что несомненно вызывает справедливое недовольство в коллективе. Вместо создания спокойной, доброжелательной обстановки, начал злопыхательские, грубые об-

ванием наших работ на стороне. Все это походило на определенное издевательство, а в случае со мной, когда моя работа была отослана в Тбилиси, и настоящую провокацию».
0. ბაღაძე (ზოგადი ფიზიკის კათედრის გამგე): «...не прислушиваясь к мнению коллектива, Вы (მიმართავს გვარამია-რედ) стали возражать против избрания т. Габисония О. Д., чтобы занять его должность (ნაგულისხმევია ალგებრისა და გეომეტრიის კათედრის გამგის თანამდებობა-რედ.), что и было сделано Вами».
3. შურაბაძე (პედაგოგიური ფაკულტეტის დეკანი, —ამჟამად პედაგოგ-

ступления, Ваши действия и отношения к коллегам, к сотрудникам университета не отвечают никаким требованиям, предъявляемым к руководителям».
6. ლაპილაძე: «Вы, Алеко Алексеевич, не проявляли необходимых качеств, которыми должен обладать руководитель вуза.
8. ლაპაძე: «...т. Гварамия А. А. требует фактов для его обвинения. Если всего того, о чем сказали, недостаточно, то разве не факт, что весь актив университета, в т. ч. весь состав ректората и парткома сказали ему, что его не хотят и не могут с ним работать. За это ко-

Гварамия будет работать, если он оказался один?».
0. შვიზა: (მიმართავს გვარამია-რედ) «...С тех пор, как я стал очевидцем одного Вашего телефонного разговора, я перестал Вас уважать».
პილიპ რამდენიმე შტრიხი:
8. ანაბაძე (რექტორი): «...Говорили мне и о том, что он (გვარამია-რედ.) поносит меня везде и всюду, но я и этому не верил, пока он не сказал прямо в лицо (4 августа с. г. в присутствии ответственных работников сбкома и горкома партии А. Гулия и Т. Чсчия), будто бы я ненавижу его с первого дня его прихода к нам в вуз, не только не помогаю в работе, но и мешаю ему, устроил ему «судилище», что я люблю только подхалимов, которые передо мною выслуживаются и т. п. Все это является продуктом его досужей фантазии... Я считаю, что т. Гварамия А. А. не может больше оставаться проректором нашего университета, во всяком случае, я не хочу иметь такого заместителя. Вместе с тем я не ставлю вопроса об изгнании т. Гварамия А. А. из нашего вуза вообще: допускаю возможность его оставления в качестве зав. кафедрой алгебры и геометрии».
8. ლაპაძე: «...Я согласен с предложением о невозможности его пребывания на должности проректора по науке».
6. სონელია: «...Предлагаю записать в решении о нецелесообразности пребывания тов. Гварамия А. А. на должности проректора по научной работе, оснований для этого, больше чем достаточно».

იმ დღიდან შეიძინე წელი გავიდა... მავანმა და მავანმა იქნებ არც გააძარ- თლოს ჩვენი ნაბიჯი, ისტორიის სანაგვეზე გადაყრილი „უძრავობის“ პერი- ოდისდროინდელ მტვირთვს დოკუმენტებს რომ შევახებთ ხელი...
უამთა მსვლელობა გააცხადებს სრულ სიმართლეს. ამ მასალებმაც მხოლოდ და მხოლოდ იმისათვის უნდა ნახონ დღის სინათლე, რათა იმათ, ვისაც ასუს- დღევანდელი ხელმძღვანელობა საკუთარი ერის ინტერესების- ათვის შეკრულ მუშტად შიანიათ, ირწმუნონ—ეს ავგურთა ერთობაა ოდენ, იმათი, ჩირადაც რომ არ უღირთ ჭეშმარიტება და არც ის ეპიტა- ვებათ, ვინც მებაირახტრედ გაუხდიათ.
ამაზე მეტყველებს ჩვენს ხელთ არსებული ერთი დოკუმენტი.
მაშ ასე:
მოქმედების დრო—1982 წლის 16 ნოემბერი.
მოქმედების ადგილი—ფხანჯეთის ა. შ. გორაკის სახელობის სახელმწი- ფო უნივერსიტეტი.
მოქმედნი პირნი—ბრალდებული—ასუს- პრორექტორი სამეცნიერო- კვლევითი მუშაობის დარგში ალექო გვარამია. ბრალდებულნი: ასუს- პარტკომი და რექტორატის საბჭო, აგრეთვე მოწვეულნი პირნი.
სრული შთაბეჭდილების შესაქმნელად ციტირება მიმდინარეობს დო- კუმენტის დედნის ენაზე—ყველა ქვემოთ დასახელებული პირი აფხუა ერ- ოვნებისა.

ოქმი № 37

ращения, создавшие конфликтную, порой и скандальную ситуацию. Грубость, унижения, оскорбления и даже преследования отдельных сотрудников, иногда и руководителей университета для него стало нормой поведения».
„ბრალდებულის“ მოქმედების მოტივები:
0. შვიზა (ეკონომიკური ფაკულტეტის დეკანი): «...ему (გვარამია-რედ.) показалось, что должность проректора мало для него».
„ბრალდებულის“ დამოკიდებულ- პიდან „თანამოქმედობა“:
6. ლაპილაძე (პოლიტეკონომიის კათედრის გამგე): «Принципиальную критику со стороны членов парткома и ректората, он стал называть «судилищем», организованным ректоратом. Тем самым оскорбил не только ректора, но и всех высказывающих в его адрес доброжелательную критику. Последние, по словам Алеко Алексеевича, оказались слепыми орудиями, с помощью которых ректор (8. ანაბაძე-რედ.) справляется со своей «жертвой».
6. სონელია (სსრკ ისტორიის კათედრის გამგე): «Вместо создания спокойной и доброжелательной рабочей обстановки, товарищ Гварамия А. А., сознательно или незосознательно способствовал созданию конфликтной, а порой и скандальной ситуации. Были оскорбления, унижения, а порой и преследования отдельных сотрудников, даже руководителей университета. Стиль и методы его работы очень хорошо характеризуются злополучным рецензиро-

ვის კათედრის დოცენტი): «...Он (გვარამია-რედ.) путает уважение к старшим с подхалимством, оскорбляет своих коллег, называя их подхалимами».
0. შვიზა: «...Его отношение к авторитету университета, руководства, определенной части профессорско-преподавательского состава создает нервную обстановку в коллективе. Нет у него гибкости, его никогда ни в чем не переубедишь, он просто не способен уважать чужое мнение...».
6. ლაპაძე (პრორექტორი იდეოლოგიური დარგის მუშაობის დარგში, ამჟამად საღამო და დაუსწრებელი განყოფილების პრორექტორი): «... Он (გვარამია-რედ.) преследовал людей и мстил... при том нередко в свою выгоду... Он организовал позорный поток «ходоков» ко всем членам ректората, в т. ч. ко мне, из которых некоторые пытались и шантажировать... Вы знаете, как он по-хулигански при Вас много раз оскорблял меня, но все это я со слезами терпел ради престижа коллектива. Я бы еще терпел, не сказав и этого, но всему есть предел...».
„თანამოქმედობა“:
0. ლაპილაძე (საორგანიზაციო მეთოდური კომისიის თავმჯდომარე, ამჟამად პრორექტორი სამეცნიერო დარგში): «...Вы, Алеко Алексеевич, себя показали несерьезным, безответственным человеком. Вам не хватает элементарного мужества и жизненной мудрости... Вы подвели себя, своих родных и всех нас... Я считаю, что Ваши вы-

ротное время своего пребывания на этой должности, он сам, собственными руками «заработал» всю эту ненависть, которая вполне достаточна для его освобождения. Он по натуре, как сказали все, не любит людей, их недостаткам и просчетам радуется, или как кто-то здесь сказал, недостаткам, имеющимся в университете, злорадствует. Он не направляет свою энергию на то, чтобы исправлять недостатки, занимается их фиксацией в своем знаменитом блокноте. Он заслужил неприязнь тем, что все время вмешивался не в свои функции, бегает в высшие органы... Вместо того, чтобы «гасить» конфликтную ситуацию, как один из руководителей, если она возникает, он наоборот «подливает» масло в огонь...».
6. სონელია: «Как умудрились довести дело до того, что с Вами никто не хочет работать, как с проректором, в первую очередь. Почему Вы так высокомерны, надменны с товарищами?.. Почему Вы с таким ожесточением цепляетесь за проректорство?».
0. ბაღაძე: «...Вас обвиняют в том, что принимаете решения чаще всего единолично и несправедливо, не сумели поддержать деловой контакт с коллегами...».
3. მარღანი (პროფკომის თავმჯდომარე): «...Трудно будет работать т. Гварамия А. А. в должности проректора, так как сотрудники университета и руководство его не поддерживают. С кем тов.

რატკოე время своего пребывания на этой должности, он сам, собственными руками «заработал» всю эту ненависть, которая вполне достаточна для его освобождения. Он по натуре, как сказали все, не любит людей, их недостаткам и просчетам радуется, или как кто-то здесь сказал, недостаткам, имеющимся в университете, злорадствует. Он не направляет свою энергию на то, чтобы исправлять недостатки, занимается их фиксацией в своем знаменитом блокноте. Он заслужил неприязнь тем, что все время вмешивался не в свои функции, бегает в высшие органы... Вместо того, чтобы «гасить» конфликтную ситуацию, как один из руководителей, если она возникает, он наоборот «подливает» масло в огонь...».
6. სონელია: «Как умудрились довести дело до того, что с Вами никто не хочет работать, как с проректором, в первую очередь. Почему Вы так высокомерны, надменны с товарищами?.. Почему Вы с таким ожесточением цепляетесь за проректорство?».
0. ბაღაძე: «...Вас обвиняют в том, что принимаете решения чаще всего единолично и несправедливо, не сумели поддержать деловой контакт с коллегами...».
3. მარღანი (პროფკომის თავმჯდომარე): «...Трудно будет работать т. Гварамия А. А. в должности проректора, так как сотрудники университета и руководство его не поддерживают. С кем тов.

ვროვნებით ვარ აფხაზი. ძალიან მწყინს დღევანდელი აფხაზურ-ქართული ურთიერთობა. ჩემი აზრით, „წყალი ამღვრიეს“ ე. წ. გაფხაზებულმა ქართველებმა, რომლებმაც სასაუბრო აფხაზურად არ იციან და თავი აფხაზებად ჩაიწერეს. მე, პირადად, ასეთი ხალხი მიმაჩნია დამნაშავედ, სწორედ ქართული წარმოსობის „აფხაზებისაგან“ უნდა

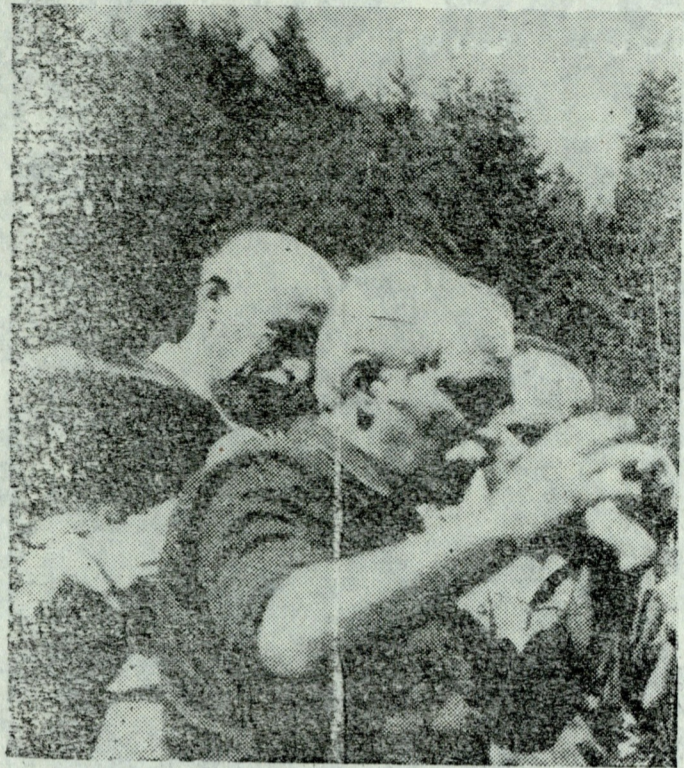
გაიწმინდოს ნამდვილი აფხაზობა. ეს რომ მოხდეს, მაშინ, ალბათ, ყველაფერი დალაგდება. მე გულრიფშის ილიის სახელობის საბჭოთა მეურნეობის დასახლებებაში ვცხოვრობ, მრავალი ქართველი მიცნობს, მყავს მეგობრებიც, რომლებთანაც შეხვედრა მრცხვენია. თითქოს მე ვიყო დამნაშავე მომხდარში. ჩემი ნაცნობები დამეთანხ-

მებიან, რომ არაფერი ცუდი არ გამიკეთებია ქართველთა მიმართ. ყველა ქართველი (გააფხაზებულთა გარდა) ძმებად მიმაჩნია. ერის გამყიდველი „გააფხაზებულთა ქართველი“ არც აფხაზებს მოუტანს სასიკეთოს და, რა თქმა უნდა, არც ქართველებს, რადგან ასეთნი და მსგავსნი მათნი „დამუ-

რები“ არიან, ან უფრო მარტივად რომ ვთქვათ, გადაგვარებულნი. ასეთები თესავენ ერთა შორის მტრობას, აუკუღმართებენ ქართველთა და აფხაზთა შობას. ისინი გამორჩენის მიზნით გააფხაზდნენ, სინამდვილე ასეთია და სწორედ ამისთანებს უნდა გამოეუცხადოთ ბრძოლა.
პალტია ხაგაა.

ვინ აგვარებს წყალს?

მომხმამე

ეროვნული გმირები, როგორც გენიოსები და ბრძენი კაცები, იშვიათად იბადებიან. მათი ბედით, სიმბოლოდ, ტრაგიკულია...
...დასრულდა შენი ცხოვრება... ყოველ ბრძოლაში მართალი იყავი, რამეთუ თრგუნავდი ზოროტებას, უსამართლობას...
პირადი მეობა მივიწყებული გქონდა, რადგან ისწრაფოდი ერთა დაკარგული უფლებების აღსადგენად.
შენისთანები ხომ არს აკლდებიან და ვაი, რომ ქართველი ერთ დიდხანს ვერ აინაწილებს ამ დანაკლისს, მაგრამ „კურთხეულს ხარ შენ, ტაძარა წმინდასა დიდებისა შენისასა, ქებულს, დიდებულს და ამაღლებულს უკუნისამდე, კურთხეულ ხარ შენ, რათა სასწელი სამართალი საჭე წყალობასა და მოწყალებსა ჰყოფდის ძმისა მიმართ თვისისა“.
გული შენი ერისა და ქვეყნის სიყვარულით იყო გამოთარა და ამიტომაც ჩაგხუტა წმინდა ალაკა.
შენი და შენი ირაკლის ჯვარცმული ცხოვრების სანაცვლოდ ქართველ ერს დაუტოვე რწმენის კედელი, მისხლ-მისხალ, სიცოც-

კათალიკოს ანტონის სიტყვა, რომელიც მიმართა თავის მზამებლს მან 1922 წელს: „სული ჩემი—ღმერთს, გული ჩემი—სამშობლოს, ხოლო მისი ჩემი თქვენ, ჯალათებო!“

რა დიდებულია, განსაცვიფრებელი, ნათლით მოსილი, ამაღლებული:
— სული ღმერთს!
— გული ერს!
— მძორი თქვენ — ბოლშევიკებს!
რა გახლებდა, რა ნება, რა ქარიშხალია, რა დეღვა:
— სული ღმერთს!
— გული ერს!
— მძორი თქვენ — ბოლშევიკებს!
სამშობლოზე ღოცვა—სამშობლოს დაღატად შერაცხა სატანამ — წითლად შეთითხნილმა. გმირს ასამართლებდნენ, ეშმა აბოპოქრდა, ზღოო კაცი იგი მშვიდად მიუგებდა:
— სული ღმერთს!
— გული ერს!
— მძორი თქვენ — ბოლშევიკებს!
ზეციდან დაგვიანის მწუხარე ვარსკვლავი — სული წმინდანისა და ქართველის გული, სამწყსოს თვისას უფალს შეავედრებს კვლავაც! ძირს კი მძორს ძიძგინან სატანას მხახურნი.

ვისაც ერთხელ მაინც უსაუბრია შენთან ერის ტივილებზე, სამომავლო ბრძოლის გზაზე, მას მუდამ ემახსოვრება სამშობლოს ბედით გულდამწვარი კაცის აჯანყებული სულის აღწევება, რასაც შენი ნათელი, ამაღლებული შუბლის სიწმინდე ამტკიცებდა.
ძნელია, ძალზე ძნელი ამ დაგვიანებული სიტყვების წერა, ძნელია ვიფიქრო არს კაცისა, რაუამს აღიღოს უღელი მძიმე სიჭაბუკითგან თვისითა“.
ჩვენ, შენი მებრძოლი სულით გამოდივებულნი და წამებული სიკვდილით გაოგნებულნი, ვფიცავთ, რომ მაღლა აღვიმართოთ ეროვნულ დროშას და ომანადად შევახებთ: კიდევაც დაიზრდებიან ალგეთს ლეკვები მგლისანი, ისე არ ამოწყდებიან, ჯავრი არ ჰქონინ მტრისანი!

მმრბბ კოსტაპა

ჩათრმპას ჩაყოლა სჯობს!

გაუმარჯოს დამოუკიდებელ საქართველოს! ამგვარად მთავრდება უმეტესწილად ორატორთა გამოსვლები ბოლო ხანებში გამართულ მრავალათასიან მიტინგებზე.
იგი უმთავრესი ღონისძიება მსოფლიოს დროსაც, რომელსაც ასახების სკანდირება ერთვის. იგია ტრანსპარანტების უპირველესი ღონისძიება.
და არც შემთხვევით.
საქართველოს დამოუკიდებლობა დასახა პროგრამა მაქსიმუმად ამა საუკუნის 70-იან წლებში საქართველოს პელსინკის ჯგუფის ზოგიერთმა წევრმა, რომელთაც აღმინის უფლებები მხოლოდ ერის უფლებებთან და თავისუფლებებთან ერთობლიობაში წარმოუდგენიათ.
იგივე დასახეს მიზნად ილია ჭავჭავაძის და წმინდა ილია მართლის საზოგადოებებმა, აგრეთვე ეროვნულ-დემოკრატიულმა პარტიამ 80-იანი წლების მეორე ნახევარში.
წმინდა ილია მართლის საზოგადოებამ 1988 წლის 8 მაისს, საზოგადოების ფარგლებში დამოუკიდებლად გამოაცხადა საქართველო, რაც ნიშნავდა, რომ მისმა ნებისმიერმა წევრმა ამიერიდან უნდა იცავდეს თავისუფალი ქვეყნისათვის შესატყვისი შინაგანი მორალური კანონებით.
1988 წლის 23 ნოემბერს, მთავრობის საპარლამენტო გამართულ 200-ათასიან მიტინგზე ილია ჭავჭავაძის საზოგადოებამ და წმინდა ილია მართლის საზოგადოების გამგეობის წარმომადგენლებმა, საქართველოს უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმს მოსთხოვეს 23 ნოემბრის სესიაზე სსრკ-ს შემადგენლობიდან გაეყვანა საქართველო, რადგან იგი ამგვარი გამოყოფის იურიდიულ უფლებას დაკარგავდა, თუკი სსრკ-ს პრეზიდიუმის 29 ნოემბრის სესია არ გააუქმებდა კონსტიტუციის შესწორებებისა და დამატებების პროექტს, სსრკ-ს შემადგენლობიდან საკუთარი ნებით გამოყოფის უფლებას რომ ართმევედა რუსულენოვან და სამუდამოდ აკანონებდა მონობას. აღნი-

შნული პროექტის უცვლელად დატოვების შემთხვევაში, ორატორები ეროვნული დამოუკიდებლობისაკენ, პერმანენტული გაფიცებისა და თბილისის მკვდარ ქალაქად გამოცხადებისაკენ მოუწოდებდნენ დემონსტრანტებს.
თავისუფლების იგივე იმპულსი ამორავებდა ერთი კვირის მანძილზე ათასზე მეტ მომხმამე მთავრობის სასახლესთან, საქართველოს სხვადასხვა კუთხიდან მათ თანამდგომად წამოსულ მოქალაქეთა ჯგუფებს. ეროვნული დროშებით აელვარებული მთავრობის სასახლის შემოგარენი მთელი საქართველოს ყურადღების ცენტრში მოექცა, სადაც დღითა და ღამით პერმანენტული მიტინგი მიმდინარეობდა. მიტინგების მონაწილეთა რიცხვმა სამგზის (23, 26 და 29 ნოემბერს) 50.000 კაცის ოდენობას გადააჭარბა. და ვინ იცის, რა მოხდებოდა, ხელისუფლებას შესწორებათა და დამატებათა პროექტის დრაკონული მუხლები რომ არ შეეცვალა.
დამოუკიდებლობის მოპოვების უკანასკნელი იმედის დაკარგვის საშიშროებამ თავდაყირა დააყენა მთელი საქართველო. სულ უფრო მეტმა მოქალაქემ შეიგნო, რომ ქართველ ხალხს ხელეწიფება დამოუკიდებლად არსებობა, რომ ამგვარი არსებობა სიკეთეა ნებისმიერი ერისთვის, რამეთუ მასში მსოფლიო სამართლიანობა გამოსჭვივს.
მაგრამ, რა უნდა მოხდეს ამგვარი სამართლიანობის აღსასრულებლად?
რა უშლის ჩვენში დღესათვის ხელს უწყობდა და თავისუფლებათა მსოფლიო სტანდარტების ცხოვრებაში გატარებას?
საუხევარი დამოუკიდებლობის მოსაპოვებლად როგორ უნდა ვიმოქმედოთ?
მოთხოვნა კონსტიტუციის იმ მუხლის შესწორებისა, რომლითაც სსრკ-ს შემადგენლობიდან გამოსვლის უფლება გვეძლევა, თუცა როდია ხმა მღალაღებლისა უდაბნოსა შინა, მაგრამ როგორც 1978 წლის 14 აპრილს, ასევე ამჟამად, მართოდენ ქალაქზე დაწერილი ფაქტიური გარანტიების შენარჩუნებისა-

თვის გვებრძოლა საბჭოთა ხელისუფლებამ. ხელგულად გვექმნის იგი დამატებით პრობლემებს ძირეული პრობლემიდან ყურადღების გადასატანად. ძირეულ პრობლემას, მაქსიმუმის მოთხოვნას კი რეალური ძალა უნდა უმაგრებდეს ზურგს. პოლო მოთხოვნის ნაცვლად იმპერიის ხელისუფლებისადმი თხოვნის აღვლენა ფრიად სასაცილოა, რადგან ზენობასთან მათ ქეშპარტი გაგებით საქმე მართოდენ მაშინ ექნებათ, როდესაც ან იმპერიას გააუქმებენ, ან იმპერიის ხელმძღვანელებზე იღებენ საკუთარი ნებით ხელს.
საქართველო დაიპყრო და 26 მაისის ზეიმი 25 თებერვლის ძაქებით შეცვალა ბოლშევიკურმა რუსეთმა. მანვე მოაწყო ოციანი და ოცდაათიანი წლების სასაკლაო, ძმა ძმას ჯაშუშად მიუჩინა და საციცენტრაციო ბანაკებით გაავსო ქვეყანა. აღამიანური სინდისის ნანგრევებზე უტიფრობისა და დაუნდობელი ფანატრისის გუთანი გადაატარა და ამ ჯოჯოხეთურ ხელებში შიშისა და სულმდაბლობის კუპრისფერი თესლი უხვად მოაპნია, ანგრია ეკლესიები და მუსრკა სასულიერო პირები, კერპი აღმართა და მასზე ალოცა ხალხი, უწიფარ, ოქტომბრებულ შერაცხულ ჭუჭყლქოვარა ბაღლებს აკენიდანვე მოახვია თავს მისი იდეოლოგია, რითაც იმთავითვე შეურაცხყო აღამიანში თავისუფალი არჩევანის „მე“, ცნობიერების განვითარების საკრალური იმპულსი.
ფარისევლობის ეტალონად ქცეულმა რუსეთის მოღერნიზებულმა იმპერიამ ერთ დროს თავისი სოციალიზმი ნაციონალ-სოციალიზმთან შეაჯერა. მისკიდან რადიოტალღებით ეპარებოდა გერმანე უფსიტებს ვარშავის დაბომბვაში, ჰიტლერიან ერთად დაინაწილა პოლონეთი, მისივე თანხმობით დაიპყრო ლიტვა, ლატვია, ესტონეთი, და თუმცა ამჟამად ჰიტლერის კვალზე სტალინიც დაჰვმო, საოკუპაციო ჯარების გამოყვანას ამ ქვეყნებშიდან მაინც არ აპირებს. ევროპის დანაწილებაში ოდესღაც პარტნიორი ჰიტლერისა, 43

წლის მანძილზე ყოველ 9 მაისს ზეიმობს ფარისტურ გერმანიზე გამარჯვების დღეს, ევროპის გათავისუფლების სიმბოლოდ რომ შეურჩევია. სწორედ გერმანიზე გამარჯვების შემდეგ იქცა რუეთი ევროპის უარეს ყანდარმად. ასალი სიმამფრთე განმეორდა გასული საუკუნის სურათი. რამდენიმეგზის სისხლში ჩაახშო პოლონეთის ეროვნულ-განმანათლებელი მოძრაობა, ცრემლის ტბა დააყენა უნგრეთსა და ჩეხოსლოვაკიაში, თითქმის ნახევარი საუკუნეა ორად ჰყავს გახლეჩილი გერმანია და მთელი ევროპა. ევროპის ტრადიციულმა ყანდარმმა სხვა კონტინენტებიც არ დაინდო. მისი მთხებით აღმოცენდა მიაქე დუნის, კომი სენის და დიდულ კასტორ ტრატლიტარული რეკიმები, მანვე განიზარახა ავღანეთის დაპყრობა. ესაა იმპერია-გასაბჭოებისთანავე საქართველოს ნახევარი რომ დაურიგა მეზობელ ქვეყნებს, დემოგრაფიული და ეკოლოგიური კატასტროფის წინაშე დააყენა ქვეყანა, რომლის ხელმძღვანელობამ შესანიშნავად უწყის, თუ რა მოუღია მცხეთას, რუსთავსა და თბილისს, კოლხეთის დაბლობს, კინვალთან და ენგურპესთან სპიტაკისა და ლენინაქანის მსგავსი მიწისძვრა რომ განმეორდეს. იცის და მაინც არ იღვწის მათ დასაცვლელად, რადგან ელექტროენერგია—აღამიანების, მთელი ერების უსაფრთხოებაზე მალა აყენებს. იმპერიას, მცირერიცხოვან ერთა ასიმილირებას, ნაცრისფერ მასად ქცევას რომ ლამობს, შეგნებულად ხომ არ განუზრახავს ქართველი ერის გენოციდი? საკვირველი ისაა, საკუთარი ხალხისთვისაც აღმინისტრაციულ-ბიუროკრატიული იმპერია რომაა იგი, რადგან ცენტრალიზაციის პრინციპზე დაყრდნობით კულტურისა და ეკონომიკის სფეროთა დაუნდობავ აღმინისტრირებას ეწყევა ნიდაგ, არ აძლევს საკუთარი კანონებიდან გამომდინარე თავისუფალი განვითარების საშუალებას.
სიტყვის, პრესის, დემონსტრაციების, მიტინგების და გადაადგილების თავისუფლებას არ გაძლევს მიტინგისა და დემონსტრაციისათვის გაჯარიმებენ სახელმწიფოს სასარგებლოდ, ცემას, დარბევასა და დაპატიმრებასაც არ ერიდებიან.
(დასასრული შედეგზე გვირდებ)

